

NACZELNE DOWODZTWO W.P.
/Sztab Generalny/
Oddział II /B.Ew./
Ew./2.Nr.Szt.Gen.6018/II.

Warszawa, dnia 17. Lutego 1920 r.

2609T⁵

TASNE

D

Do
Adjutantury Generalnej.

W załączeniu przesyła się wyciąg z raportu attache
Wojsk.P.P. w Brukseli.

Otrzymują: Adjutantura Generalna, M.S.Wojsk /B.
Prezydjalne/, Min.Spraw Zagranicznych.

Gen.p.o.Szefa Sztabu Gen.
Haller m.p.
Generał ppor.

Za zgodność:

Soldatekiewicz

1 załącznik.

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 2609T⁵ dnia 17/II 1920 r.
złącz. Wydział.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

-1-

O d p i s .

POSELSTWO POLSKIE
w Brukseli .

Attache Wojskowy

Nr. 183.

Bruksela 20 stycznia 1920

TAJNE

Do
Naczelnego Dowództwa W.P.
Oddział II. Sekcja Ewidencyjna

Raport Nr. 3.

A. Stosunki wewnętrzne Belgji i stosunek do Polski.

Naogół stosunek do Polski jest bardzo przychylny. Polska uważana jest za awangardę cywilizacji europejskiej na wschodzie, której się też należy wszelka pomoc w walce z bolszewizmem.

Kłęski Denikina - Kołczaka i Judenicza i zagrożenie posiadłości angielskich w Azji / zwłaszcza Indji / wskutek propagandy bolszewickiej wśród muzułmanówi chińczyków wywarły wpływ na pogląd anglików na sprawy na wschodzie. Jest to chwila, kiedy sytuacja, wytworzona przez ostatnie sukcesy bolszewickie, dałaby się wyzyskać na korzyść Polski, przez zainteresowanie Anglji polskim frontem przeciwbolszewickim. Obecnie polityka Anglji powraca do kierunku przedwojennego czyli wyłącznego egoizmu. Zwrot w sensie przychylnym dla Polski wywołany być może tylko sukcesami bolszewickimi, zagrożającymi panowaniu Anglji w Azji.

Jak mogłem wywnioskować z rozmowy z attache wojsk. angielskim gen. Lyon, w Anglji obecnie ogólna opinja była skłonna do prowadzenia rokowań i zawarcia kompromisowego układu z rządem bolszewickim, gdyż uważa oparcie się na armjach białych, jako zupełnie bezwartościowych, za bezcelowe. Z rozmów z tutejszymi attache wojskowemi wynika, że główną przyczyną upadku Denikina widzą oni 1° w omyłce w planie działania, mianowicie w operacjach przeciwko Ukraińcom, 2° w niskim stanie moralnym armji oraz chaosie

i nadużyciach na tyłach. Ten sam chaos i nadużycia były w armji Kołczaka. Jak się wyraził franc. attache wojskowy armję Denikina można uważać za nieistniejącą. Sztab jego znajduje się ^{już} na pokładzie statku.

Dzienniki belgijskie bardzo życzliwie są dla Polski usposobione. Przychylny ten stosunek podtrzymywany jest i przez tutejsze poselstwo polskie.

Należy zwrócić baczną uwagę na propagandę czesko-słowacką w prasie tutejszej, starającą się głównie pozyskać sfery handlowe ^{i przemysłowe} dla utorowania drogi związkowi ekonomicznemu belgijsko - czeskiemu.

Z drugiej strony należy też oczekiwać, po otwarciu granicy z Niemcami, wzmożonej propagandy niemieckiej: jednym z głównych jej celów będzie niewątpliwie dyskredytowanie Polski, zwłaszcza w dziedzinie ekonomicznej. Na razie nie napotkano tu jeszcze na ślady działalności niemieckiej szpiegowskiej lub agitacyjnej, prócz popierania przez Niemców t. zw. ruchu flamandzkiego w Belgji i popierania partji neo aktywistów w Holandji.

Dla wzmocnienia przyjacielskich stosunków belgijsko - polskich bardzo byłoby pożądane ofiarowanie królowi krzyża „Virtuti Militari” jako dowódcy armji w czasie wojny, co zrobiłoby bardzo dobre wrażenie na korzyść Polski we wszystkich sferach społeczeństwa, zarówno jak w sferach wojskowych i rządowych. -

Za zgodności od p. dr. S. M. S.